

Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 795522
Zaaknummer: 911214

Houten, 2 juni 2026

gemeente Houten

Onderwerp:

Begroting Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) 2027

Beslispunten:

1. Op basis van de begroting WIL 2027 een negatief saldo € 192.000 te verwerken in de Programmabegroting 2027
2. Een zienswijze uit te brengen op de begroting WIL 2027
3. Bij de Programmabegroting 2027 een passage op te nemen in de paragraaf risico's en weerstandsvermogen voor de (financiële) risico's bij WIL

Samenvatting

Het dagelijks bestuur (DB) van Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) heeft de financiële begroting WIL 2027 ter zienswijze aangeboden aan uw raad.

Deze financiële begroting 2027 bevat alleen de kosten voor 2027 die met voldoende zekerheid kunnen worden geraamd en noodzakelijk zijn voor het in stand houden van de reguliere dienstverlening. Inhoudelijke trajecten waaronder de doorontwikkeling van Menskracht, de uitwerking van de Ontwikkelagenda en het professionaliseringstraject, waarvan de kosten en investeringen nog onzeker zijn, zijn niet in de begroting verwerkt, maar wel weergegeven in de risicoparagraaf.

De financiële begroting 2027 is opgesteld op basis van de realisatie 2025, de Begroting WIL 2026 en de 1e begrotingswijziging WIL 2026. De financiële uitgangspunten zijn onder andere 2% groei wat betreft het aantal mensen dat gebruik maakt van regelingen en kostenstijgingen door indexaties en CAO. Hierdoor stijgen de regelings- en uitvoeringskosten. Er is echter ook een stijging van de baten en de Rijksbijdrage BUIG (voor uitkeringen en loonkostensubsidie). In totaal is het saldo van baten en lasten €192.000 hoger. Dit zal worden verwerkt in de Houtense Programmabegroting 2027.

Een integrale begroting, met daarin de inhoudelijke trajecten zal op 5 november aan het DB worden voorgelegd en vervolgens (als 1e Begrotingswijziging 2027) aan uw raad worden aangeboden.

De concept-zienswijze van de raad op de financiële begroting WIL 2027 gaat in op de huidige situatie bij WIL, waarin drie grote verandertrajecten tegelijkertijd plaatsvinden en veel personele wisselingen zijn geweest. Toont begrip voor de puur financiële begroting. Vraagt aandacht voor kostenbeheersing en geeft belangrijke uitgangspunten mee voor de opbouw van de integrale begroting.

Aanleiding

Op basis van art. 27 van de Gemeenschappelijke Regeling Werk en Inkomen Lekstroom (GR WIL) moet WIL de begroting aanbieden aan de raden voor een zienswijze. Op basis van de Gemeenschappelijke Regeling WIL (art. 33.1) moet WIL haar conceptjaarstukken voor 14 april ter kennisgeving opsturen naar de raden van de Lekstroomgemeenten.

Beoogd effect

De begroting van WIL bij te sturen door met een zienswijze aan te geven:

- Welke punten ontbreken;
- Anders ingevuld kunnen worden;
- Meer nadruk moeten krijgen.

Met als doel:

- Een degelijk uitvoeringsplan om doelen op het gebied van werk en inkomen te behalen en de kosten te beteugelen zowel nu als in de toekomst.
- Een transparante en planmatige besteding en verantwoording van de gemeentelijke middelen

795522

Argumenten per beslispunt

1.1 De begroting WIL geeft op dit moment een goed beeld van kosten die nu bekend zijn
Deze financiële begroting 2027 bevat alleen de financiële basis voor 2027 zonder inhoudelijke, beleidsmatige keuzes. De reden hiervoor is dat de inhoudelijke trajecten die nu lopen bij WIL nog niet geïntegreerd zijn met elkaar. Het gaat om:

- doorontwikkeling van Menskracht,
- uitwerking van ontwikkellijnen uit de Ontwikkelagenda en
- de professionaliseringsopgave

Het geheel van deze opgaven vraagt om expliciete ordening, prioritering en een realistische fasering. Dit proces loopt. Het dagelijks bestuur WIL heeft daarom besloten om, in plaats van een integrale begroting waarin inhoudelijke keuzes, ontwikkellijnen en financiële documenten in één document worden gepresenteerd, alleen de financiële posten die met voldoende zekerheid kunnen worden geraamd en noodzakelijk zijn voor de reguliere dienstverlening op te nemen. Kosten en investeringen waarvan de omvang, timing of realisatie nog onzeker zijn, zijn niet in de begroting verwerkt, maar opgenomen in de risicoparagraaf. Hierbij gaat het onder andere om inhuur en de ontwikkelagenda.

1.2 In de zienswijze kan worden aangegeven hoe tegen de begroting van WIL wordt aangekeken en wat richting de toekomst van WIL wordt verwacht

De concept-zienswijze van de raad op de financiële Begroting WIL 2027 gaat in op de huidige situatie bij WIL, waarin drie grote verandertrajecten tegelijkertijd plaatsvinden en veel personele wisselingen zijn geweest. Toont begrip voor de puur financiële begroting. Vraagt aandacht voor kostenbeheersing en geeft belangrijke uitgangspunten mee voor de opbouw van de integrale begroting.

1.3 Zo worden deze te verwachten kosten op de juiste manier gepresenteerd ten behoeve van besluitvorming in Houten

Door een passage op te nemen in de risicoparagraaf van de Houtense begroting 2027 heeft de raad in de Houtense begroting een reëel beeld van plannen en financiële middelen. De uitwerking van de plannen van WIL wordt pas na behandeling van de begroting aan de raad voorgelegd.

Kanttekeningen

1.1 In de zienwijze kan worden aangegeven dat niet wordt ingestemd met de begroting
WIL levert alleen een financiële begroting in, terwijl van een begroting verwacht mag worden dat doelstellingen, inzet/ plannen en financiën gekoppeld worden. In de zienswijze wordt aangegeven dat we liever een volledige begroting hadden gehad. Echter door de personele wisselingen en grote veranderopgave is op dit moment geen betrouwbaar planmatig beeld te geven van plannen en uitgaven. De begroting komt simpelweg te vroeg. Met een proces, waarbij deze integrale begroting er wel licht voor het jaar 2027 (maar na de vaststelling van de Houtense begroting) wordt een realistische aanpak geschetst. Daarnaast moet de uitvoering doorgang vinden en zijn daar door autonome stijgingen extra middelen voor nodig. Daarom wordt voorgesteld wel in te stemmen met deze financiële begroting. En te accepteren dat later in het jaar nog inhoudelijke plannen worden ingebracht.

Participatie

De cliëntenraad WIL geeft een zienswijze op de begroting. De zienswijze kan hier ([Adviezen Cliëntenraad | WIL werk en inkomen Lekstroom](#)) worden ingezien.

Financiën en formatie

De WIL heeft zijn begroting 2027 aangeboden ter zienswijze en de financiële effecten hiervan op de begroting van Houten zijn inzichtelijk gemaakt. Naast de regelings- en uitvoeringskosten die GR WIL maakt voor de uitvoering van zijn taken en die zijn opgenomen in de begroting, worden er overige aan de Participatiewet gerelateerde kosten gemaakt door gemeente Houten. Ook ontvangt gemeente Houten geld van het Rijk voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies, het zogenaamde BUIG budget.

De mutaties op alle drie deze onderdelen – Begroting 2027 WIL, baten BUIG budget en overige kosten – zijn in beeld gebracht. Samengevat nemen de structurele lasten toe met in totaal € 1.241 mln. en nemen de structurele baten toe met € 1.049 mln. Dat betekent dat er per saldo een negatief effect van € 192.000 is op het begrotingssaldo van de gemeente Houten.

Deze effecten staan weergegeven in tabel 1. De financiële effecten zullen worden verwerkt in het eerstvolgende P&C document: de Programmabegroting 2027.

Tabel 1: Ontwikkeling begrotingssaldo Bedragen x 1.000

Ontwikkeling Begrotingssaldo	Structureel	Incidenteel	Totaal
Mutatie lasten	1.241	-	1.241
Mutatie baten	1.049	-	1.049
Mutatie saldo	-192	-	-192

Min betekent nadeel

Onderstaand worden de mutaties nader uitgewerkt en toegelicht.

Begroting 2027 GR WIL

Tabel 2: Verschil huidige begroting Houten vs Begroting 2027 van WIL

Bedragen x 1.000

	Begroting 2027 Houten	Begroting 2027 WIL	Verschil / Mutatie
Totaal Programma Inkomen	€ 12.455	€ 13.292	€ 837
Totaal Programma Werk	€ 1.413	€ 1.469	€ 56
Totaal Programma Inkomensondersteuning	€ 1.876	€ 2.030	€ 154
Totaal Bedrijfsvoering	€ 2.118	€ 2.295	€ 177
Totaal	€ 17.862	€ 19.086	€ 1.224

De begroting van WIL is in vier programma's opgedeeld: Inkomen, Werk, Inkomensondersteuning en Bedrijfsvoering. Per programma is inzichtelijk gemaakt wat het verschil is tussen datgene wat gemeente Houten al in de begroting had opgenomen en datgene wat WIL nu in de begroting opneemt. Alle bedragen zijn een saldo van de totale lasten minus de totale baten.

Wanneer alle baten en lasten zijn aangepast, wordt per saldo € 1.224.000 meer uitgegeven voor de regelings- en uitvoeringskosten van WIL. De Houtense begroting wordt daarop aangepast. De belangrijkste oorzaken van de stijging van de kosten zijn:

- Loonkostensubsidie +20% door groei van baangarantiebanen en ambities binnen de Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt.
- CAO-stijging +5,1% (raming op basis van septembercirculaire 2025).
- Volumegroei klanten +2%, conform landelijke ramingen.
- Indexering regelingskosten +2,3% en uitkeringen +3,2%
- ICT-kosten +4,6%, door o.a. stijgende marktprijzen.
- Huisvesting +2,3%

Het gaat om percentages ten opzichte van de realisatie 2025 en de Begroting 2026 inclusief de 1e begrotingswijziging. De stijging op het gebied van inkomensondersteuning is extra hoog, omdat de daadwerkelijke cijfers voor 2025 flink gestegen zijn, omdat de verandering om de individuele inkomens toeslag (een bedrag voor mensen die langdurig op het minimum leven) automatisch toe te kennen aan mensen die er recht op hebben (in plaats van op aanvraag) zeer succesvol is geweest en tot een veel hoger bereik heeft geleid, conform de doelstelling in de sociale koers (Het verzachten van de gevolgen van financiële bestaans-onzekerheid, met bijzondere aandacht voor gezinnen met minder-jarige kinderen. We zetten in op het voorkomen, signaleren en aanpakken van geldzorgen en het verhogen van het bereik van minima-regelingen (met name de kind-regelingen). Hierbij werken we aan toegankelijke en doelgerichte ondersteuning bij geldzorgen en minimaregelingen)

Overige financiële effecten:

Compensabele btw

WIL begroting is inclusief € 161.000 compensabele btw. Gemeente Houten krijgt deze btw van het Rijk vergoed, dus hoeven ze niet begroot te worden. In de overzichten is dit effect verevend.

BUIG

Gemeenten krijgen een vergoeding van het Rijk voor de verstrekking van bijstandsuitkeringen en Loonkostensubsidies. De totale kosten die WIL/gemeente Houten hiervoor maakt zijn de regelingskosten onder programma Inkomen van WIL.

Het budget BUIG wordt op basis van diverse objectieve maatstaven over alle gemeenten verdeeld (net zoals de Algemene Uitkering). Pas in oktober wordt bekend wat het budget BUIG voor 2027 gaat zijn, daarom is een inschatting gemaakt.. Naar schatting zullen de uitgaven ruim € 300.000 hoger zullen zijn dan de inkomsten.

DVO's

In de Begroting 2027 van WIL is er nog geen rekening gehouden met de kosten verbonden aan Dienstverleningsovereenkomsten, maar deze kosten zijn wel verwerkt in de budgetten van gemeente Houten. Dit betreft een bedrag van € 228.000.

Communicatie

Het verzoek van WIL is om uiterlijk 15 juli een zienswijze kenbaar te maken. De behandeling in de raad is op 14 juli.

Voortgang

De begroting WIL is een van de documenten in de planning en control cyclus van WIL. Volgende documenten die voor de raad van januari staan geagendeerd zijn de eerste begrotingswijziging WIL (waarin aan de begroting een inhoudelijke component wordt toegevoegd) en de kaderbrief WIL 2028 (met de uitgangspunten voor de begroting 2028)

Evaluatie

De begroting wordt geëvalueerd in de tussenrapportage en de jaarrekening.

Houten, 2 juni 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

R. van Netten

H.C. Heerschop

Bijlagen

Bijlage 1 Financiële begroting WIL 2027
Bijlage 2 Jaarverslag WIL 2025
Bijlage 2a Bijlage KPI's jaarverslag
Bijlage 3 Zienswijze op begroting WIL 2027

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Daan Vermeulen
2e PoHo:

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 795522

gemeente Houten

Onderwerp

Begroting Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) 2027

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 2 juni 2026 gelezen en besluit:

1. Op basis van de begroting WIL 2027 een negatief saldo € 192.000 te verwerken in de Programmabegroting 2027
2. Een zienswijze uit te brengen op de begroting WIL 2027
3. Bij de Programmabegroting 2027 een passage op te nemen in de paragraaf risico's en weerstandsvermogen voor de (financiële) risico's bij WIL

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 14 juli 2026.

De raad van de gemeente Houten,
De griffier a.i.,

M.A.J.R. Hermans

de voorzitter,

H.C. Heerschop